

COVID-19 käitumisjuhend avalike ja kultuuriürituste korraldajatele ning kultuuriasutustele

Käesolev juhend on tugimaterjal organisatsioonidele ja asutustele, kes korraldavad avalikes kohtades ja avalikkusele mõeldud üritusi ja koosviibimisi. Nimetatud ürituste hulka kuuluvad näiteks avalikkusele avatud kaubandusüritused, kinoseansid, etendused, kontserdid ja konverentsid, laadad, festivalid, samuti kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu istungite pidamine, isikute vabatahtlike ühenduste üldkoosolekute pidamine jms.

Juhend lähtub Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korraldusest nr 172 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud liikumisvabaduse ning avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangud“ (muudetud: Vabariigi Valitsuse 21. mai 2020. a korraldusega nr 182) (väljavõtet korraldusest vt lisa 1). *Korralduse terviktekst on kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/322052020007>*

Juhend on jagatud kolmeks osaks:

- 1) Avalike, sh kultuuriürituste korraldamise ja kultuuriasutuste avamise üldised nõuded, mis selgitavad korralduses olevaid piiranguid;
- 2) Suunised ja soovitusel teemade kaupa (nt töötajate tervishoid, ohutus);
- 3) Suunised ja soovitusel ürituste liikide kaupa.

COVID-19 on viirusnakkus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt kontaktis nakkusohtliku inimesega. Saastunud pindadel hävib viirus puhastamisel ja desinfitseerimisel.

Ettevalmistamisel tekkivate lisaküsimuste puhul on võimalik konsulteerida kohaliku omavalitsuse, Terviseameti ning kultuuriministeeriumiga.

Juhendit täiendatakse vastavalt piirangute leevendamisele või tingimuste muutmisele.

1. Kultuuri- ja avalike ürituste korraldamise ja kultuuriasutuste avamise üldised nõuded

Maikuu lõpuni on lubatud avalikud üritused, kui üritust jälgitakse autost nii vabas õhus kui siseruumides.

Alates 01.06 on lubatud avalikud üritused (etendused, kontserdid, festivalid, rahvakultuurisündmused, laadad, konverentsid jne), k.a. ühe- kui mitmepäevased ettevõtmised, mille raames võib toimuda eraldi üritusi (sh eri kohtades üheaegselt), milles igal ühel eraldi ei viibi rohkem kui **100 külastajat vabas õhus või 50 külastajat sisetingimustes (sh arvestades kuni 50% täituvusega)**, kes ei puutu omavahel kokku, ning korraldaja tagab nõuetest kinnipidamise ka üritusi teenindavatel aladel (st toitlustusalad, tualetid jm).

Alates 01.07 on lubatud avalikud üritused (etendused, kontserdid, festivalid, rahvakultuurisündmused, laadad, konverentsid jne), k.a. ühe- kui mitmepäevased ettevõtmised, mille raames võib toimuda eraldi üritusi (sh eri kohtades üheaegselt), milles igal ühel eraldi ei viibi rohkem kui **1000 külastajat vabas õhus või 500 külastajat sisetingimustes (sh arvestades kuni 50% täituvusega)**, kes ei puutu omavahel kokku, ning korraldaja tagab nõuetest kinnipidamise ka üritusi teenindavatel aladel (st toitlustusala, tualetid).

Sealjuures ei tohi ühel üritusel osalejad (vastavalt üritusel osalejate piirarvule) kokku puutuda teisel üritusel (sh sama ürituse alaüritused erinevates toimumispaikades) osalejatega ürituste toimumise ajal, nende vahel, enne ning pärast.

Avalike sündmuste puhul, mille osas annab loa kohalik omavalitsus, jääb viimane otsus kohaliku omavalitsuse kanda. Kohalikul omavalitsusel on õigus vastavalt vajadusele piiranguid kitsendada.

Siseruumi maksimumtäituvuseks tuleb arvestada kuni **50%** ning tagada piisava distantsi hoidmise võimalus nii pealtvaatajatele kui ka korraldajatele (see tähendab, et sõltumata isikute arvust on võimalik hoida distantsi teistest 2 meetrit). Esinejate puhul tuleb järgida sama reeglit, kui see on võimalik. Piirarvu hulka arvestatakse nii korraga ürituse alal/ruumis viibivad ürituse korraldajad, personal, esinejad kui ka pealtvaatajad.

Siseruumides tohib päevas rohkem kui 500-le inimesele üritusi korraldada juhul, kui üritus toimub paralleelselt erinevates ruumides, millel ei ole ühiselt kasutatavat pinda ega õueala ja millel on eraldi sisse- ja väljapääsud ning üheski ruumis ei ole rohkem kui 500 inimest. Ka telk on käsitletav siseruumina, sest tegemist on piiritletud alaga (olenemata telgi seinte paigutusest).

Stationsaarsete istmetega ürituse **ruumides tohib välja müüa kuni pooled istekohad (kuni 500 inimesele)**, arvestades seejuures, et avalikus kohas võib liikuda kuni kaks isikut üheskoos, välja arvatud koos viibiv ja liikuv perekond. Muudes ruumides arvestatakse 50% täituvust vastavalt ruumi tehnilisele võimekusele ning tagatakse isikutega omavaheline distants, välja arvatud koos viibival ja liikuval perekonnal.

Näide: 1000 inimesega üritus vabas õhus ja 500 inimesega üritus siseruumis võivad toimuda ühe festivali raames, kui festivalil ei ole nende inimeste gruppidega kogunemise ühisala (toitlustus vmt).

Näide: Kui hoones on erineva sissepääsu ja väljapääsu, teenindusalade (tualetid, garderoobid, toitlustuspunktid) ja teenindajate / korraldajate / esinejatega ürituse ruumid, võib hoones korraga olla paralleelselt erinevates ruumides maksimaalselt 500 inimest, kui tagatakse erinevates ruumides osalevate inimeste omavaheline mittekohtumine.

NB! Tegemist on prognoosiga. Kui juunikuu epidemioloogiline olukord ei ole avalike ürituste korraldamiseks soodne, siis ei ole eeltoodud osalemispiirangute leevendamist võimalik rakendada.

Kõik olulised üldjuhendid (puhastus, toitlustus, haigestumine viirusesse töökohal jm) leiab Terviseameti kodulehelt: <https://www.terviseamet.ee/et/COVID-19-trukised#JUHENDID>.
Terviseamet uuendab juhendeid regulaarselt.

Maski kandmise soovitus kohta avalikes kohtades ja üritustel loe siit: https://www.kriis.ee/sites/default/files/kriisee_pildid/banner/mask_plakat_210x297_ilma_bleed_ita_fit_to_page_est.pdf

2. Suunised teemade kaupa

Töökorraldus

- Korraldaja teeb töötajate isikukaitsevahendite valiku riskianalüüsi põhjal, hinnates töötajate riskirühma kuulumist ja töö eripära. Riskianalüüsis hinnatakse töökeskkonnast tulenevaid riske (sh ka nakkusohtu) ning meetmeid nende riskide maandamiseks.
Vt ka juhendit, kuidas teha riskianalüüsi töötajate ohutuse kaitsmiseks:
<https://www.tooelu.ee/et/tootajale/tookeskkond/Tookeskkonna-ohutegurid/Bioloogilised-ohutegurid/Koroonaviirus-kui-bioloogiline-ohutegur>
- Lubada vajadusel jätkata kaugtööd töötajatel, kelle töö iseloom seda võimaldab.
- Koosolekute pidamisel eelistada sidevahendeid. Kui see pole võimalik, siis:
  - peaksid koosolekul osalejad hoidma teineteise vahel mõistlikku distantssi. Vältida kätlemist jmt otseseid kontakte;
  - koosolekul viibijad peaksid järgima head respiratoorset ja kätehügieeni;
  - võimalusel hoida ukсед avatuna, et vältida ukse linkide katsumist.

Ohutus

- Ürituse korraldaja tagab turvateenistujate või abipersonali olemasolu üritusel piisavas ulatuses, kindlustades ürituse iseloomu ja küllastajate arvu silmas pidades võimekuse kontrollida käitumisjuhendis kirjeldatud nõudeid.
- Sündmuse korraldaja tutvustab turvateenuse pakkujatele või abipersonalile käesoleva juhendi põhimõtteid, sealhulgas nõudeid isikute terviseohutuse tagamiseks.
- Turvatöötaja suhtleb haigussümptomeid omava ürituse küllastajaga äärmiselt mõistvalt, tutvustades talle rahulikult sündmuse küllastamise tingimusi ja eeskirju (eelnevalt korraldaja poolt kehtestatud) ning olulisust tagada antud olukorras nakkusohutus nii talle kui kõigile üritusel osalejatele.
- Korraldajal, turvatöötajal või muul läbiviidava tegevuse eest vastutaval isikul on õigus vaid äärmisel vajadusel ning ilmselgete haigusnähtudega isik ürituselt ära saata (kooskõlas kehtestatud küllastamise tingimuste ja eeskirjadega). Korraldajal on vaid isiku nõusoleku korral õigus mõõta kehatemperatuuri kontaktivaba termomeetriga. Kuidas ning milliste sümptomite puhul reageerida, leiab ülevaate Terviseameti koostatud käesoleva juhendi lisast 2.
- Ürituse korraldaja tagab tugipersonali, sealhulgas turvateenistujate ja abipersonali poolse esmaste kaitsevahendite korrektse kasutamise (prillid, maskid, kindad).

Ettevalmistus

- Sündmuste korraldajad koostöös sündmusteks sobivate ruumide ja alade rentijaga arvutavad vastavalt kasutuses olevatele ruutmeetritele või sisetingimuste korral ruumide tehniliste nõuetele (ruumide korral kuni 50% täituvust ja 2 meetri distantssi hoidmise võimalust või üle ühe pingi paiknemist arvestades) välja maksimaalse publiku, personali ning esinejate koguarvu ja tagavad piirangute täitmise.
- Korraldaja teavitab küllastajaid pileti ostmisel ja broneerimisel ning küllastaja sisenemisel, et üritusele/ asutusse ei ole lubatud need, kes on viimase 14 päeva jooksul haigestunud COVID-19-sse või olnud kontaktis kinnitatud COVID-19 haigestunuga või kellel on respiratoorse nakkushaiguse sümptomid (näiteks palavik, kuiv köha, hingamisraskused). Täiendavalt teavitab

korraldaja külastajaid pileti ostmisel, broneerimisel ja ürituse alale sisenemisel, et respiratoorsete nakkushaiguse sümptomitega inimesed võidakse ürituselt saata koju. Korraldaja ei pea üritusel teostama osalejate meditsiinilist kontrolli, kuid tagama Vabariigi Valitsuse korralduse täitmise ning haigustunnustega inimeste koju saatmise või raskete haigustunnuste puhul kiirabi kutsumise.

- Kui hoones ei ole kasutatud joogivee tarbimiseks kraane või selle tarbimine on olulises mahus vähenenud, peab enne joogivee kasutamist kraanid avama paariks minutiks (olenevalt torustiku pikkusest) et seisnud vesi välja lasta ja läbi puhastada torustikud. Soovitame teostada ka joogivee mikrobioloogiliste näitajate analüüsi, et veenduda joogivee ohutuses. Juhul kui selgub, et vee kvaliteet ei vasta nõuetele, soovitame pöörduda, veekäitleja või muu pädeva asutuse poole, et teostada põhjalikum torustike loputus ja desinfitseerimine. Seejärel teha taas korduv joogivee mikrobioloogiline analüüs.
- Kasutuseta soojavee boilerites seisnud vesi on soovitatav välja lasta, vajadusel boileri sisu puhastada (nt katlakivist) ning kuumutada värsket vett vähemalt 60 kraadini.
- Korraldaja tagab samas ruumis toimuva kahe erineva sündmuse vahel vajaliku aja (vähemalt 1 tund) puhastus- ja desinfitseerimistööde ning ventileerimise jaoks. Siseruume tuleb puhastada igapäevaselt enne ja pärast ürituse vm kogunemise toimumist.

Osalejate ohutus

- Sündmusel osalejaid tuleb sündmuse külastamise tingimustest ja eeskirjadest teavitada nii piletimüügil, broneerimisel kui ürituse alale sisenemisel. Teavitust teha asutuse/korraldaja erinevate kanalite kaudu: veebilehel ja sotsiaalmeedias, nii tekstina kui ka piktogrammidenas asutuses kohapeal, s.h välisustel, piirdeaedadel.
- Riskirühma kuuluvatel isikutel (vanemaealised ja kroonilisi haiguseid põdevad inimesed) võimalusel vältida sündmustel osalemist. Soovituse täitmise eest vastutab eelkõige iga inimene ise, hinnates enese tervislikku seisukorda.
- Võimalusel eelistada e-piletite eelmüügi süsteemi ning arvestades pealtvaatajate arvu piiranguid piirata koha peal müüdavate piletite hulka miinimumini ning teavitada sellest huvilisi. Kui eelmüügi süsteem pole võimalik, viia sisse võimalikult palju kontaktivabu maksemeetodeid (nt viipemakse, mobiilimakse, QR-koodiga mTasku makse). Makseterminal paigutada võimalusel piletimüüjast maksimaalselt kaugele.
- Võimalusel registreerida üritusel osalejad. Selleks kasutada eelistatult elektroonset eelregistreerimist või selle võimaluse puudumisel registreerida osalejad koha peal.
- Tagada võimalikult kontaktivaba, minimaalsete järjekordadega ning ohutu distantsiga pääsmete kontroll sissepääsul. Korraldada töö nii, et külastajatel on järjekorras võimalik hoida distantsi (ca 2 m) ning tulla vajadusel piletimüüjale, -kontrolörile lähemale vaid piiratud ajaks. Kasutada põrandal või maapinnal tähiseid, infosilte või avalikel üritustel täiendavaid piirdeid distantsi hoidmiseks (vabas õhus vastavalt võimalustele tõkendid, suunaviidad).
- Tagada korraldaja poolt istekohtade piirangutele vastav asetus. Publikule selgete juhiste tagamiseks korraldaja nummerdab või määratleb mõnel muul üheselt mõistetaval viisil istekohad ja inimeste liikumissuunad määratud istekohtadele või tagab inimeste paiknemise n-ö erinevates tsoonides publikualal (vastava märgistusega piletil), et vältida inimeste kogunemist lava ette.
- Korraldajad tagavad osalejatele võimalused käte desinfitseerimiseks (vähemalt väljaspool WC ust ning ürituse alale või ruumi sisenemisel ja väljumisel) ja pesuks. Lisaks asetada käte desinfitseerimisvahendid külastajate liikumisteedele nähtavasse kohta. Kindlasti peaksid desinfitseerimisvahendid olema (järskude) treppide juures, mille puhul on käsipuust kinnihoidmine vältimatu, samuti toitlustuse pakujate juures.
- Korraldaja varustab sündmuse territooriumi piisava mahutavusega, kontaktivabalt avatavate ning lihtsasti tühjendatavate prügikastidega ning tagab publiku arvust lähtuvalt piisava hulga tualette. Korraldaja tagab tualettide regulaarse koristamise (sh ürituse ajal) ning voolava vee, seebi, käte

kuivatamiseks paberrätikute ja jalaga avatava jäätmekonteineri ürituse alal. Paigaldada vastavad piltjuhised desinfitseerimis- ja pesukohtade juurde.

- Ühiskasutatavaid ruume ja sagedasti katsutavaid pindasid (sh kaardimakseterminali klaviatuur, müügikassa, kuvar, klaviatuur jm müügikohtade aparatuur, WC inventar) märgpuhastada iga 2-4 tunni järel. Vt ka *Terviseameti puhastuse ja desinfitseerimise juhist* [https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/Nakkushaiqused/Juhendid/COVID-19/soovitused_tohusaks_puhastamiseks_ja_desinfitseerimiseks_taiendatud_18.05.2020 .pdf](https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/Nakkushaiqused/Juhendid/COVID-19/soovitused_tohusaks_puhastamiseks_ja_desinfitseerimiseks_taiendatud_18.05.2020.pdf).
- Sündmuse toimumise paiga sissepääs avada piisava ajavaruga lähtuvalt prognoositavast publiku hulgast (vähemalt 30 minutit enne ürituse algust), et tagada külastajate reeglitele vastav sisenemine, sh distantsi hoidmise võimalus. Võimalusel kasutada inimeste saabumise ja lahkumise ajastamist määrates piletil kindel saabumisaeg, korraldada inimeste ruumidest või ürituse alalt lahkumine ridade, sektorite kaupa või muu süsteemi abil.
- Siseruumides lastealade ja mängutubade kasutamine on lubatud, kuid järgida tuleb kehtestatud reegleid.
- Toitlustamisel ja alkoholimüügil lähtuda tingimustest, mis sel perioodil toitlustussektorile rakenduvad. Korduvkasutatavaid nõusid (sh joogikõrsi) tuleb enne taaskasutamist pesta hoolikalt kõrgel temperatuuril. Vt ka *Terviseameti juhist toitlustusettevõtetele* https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/Nakkushaiqused/Juhendid/COVID-19/juhis_toitlustusettevotted.pdf.
- Paigutada kõik teenused (toitlustus, infopunkt jm) ürituse alal võimalikult hajutatult, et osalejatel oleks võimalikult vähe põhjust üksteise lähedal seista.
- Haridusprogrammis, ekskursioonil asutuse ruumides või muul eelnevalt broneeritud programmis võib korraga osaleda maksimaalselt 10 külastajat (kehtib kuni 1. juunini, alates 1. juunist 50% täituvus, pööra tähelepanu haridusega seotud nõuetele). Ühiselt kasutatavate töövahenditega loovtöid ja töötubasid tohib korraldada üksnes juhul, kui korraldaja tagab vahendite põhjaliku desinfitseerimise iga kasutaja järgselt.
- Kui asutusel on riidehoid , siis mõelda läbi selle kasutamise kord. Lubatud on nii teenindajaga kui ka iseteenindusega garderoob. Korraldaja peaks tagama, et garderoobis oleks desinfitseerimisvahendid ja ei tekiks järjekordi. Garderoobitöötaja peaks kasutama kaitsekindaid ning vajadusel ka maski ja regulaarselt pesema või desinfitseerima käsi.
- Suurendada vajadusel lähtuvalt ürituse või asutuse riskianalüüsist turvatöötajate või abitöötajate arvu.
- E-poe olemasolul soodustada selle kasutamist alternatiivina füüsilisele poele.

Töötajate ohutus

- Jälgida töötajate tervist, sh kõigi üritusega seotud teenusepakkujate tervist.
- Võimaldada töötajatel regulaarset kätepesu vee ja seebiga, vähemalt iga 2 tunni järel. Soovitatav on pakkuda käte kreemitamise võimalust.
- Kui kätepesu ei ole võimalik, desinfitseerida võimalusel käsi käte antiseptikumiga, mis on tootja poolt ette nähtud viiruste hävitamiseks.
- Kontrollida, et töötajad on teadlikud kaitsevahendite korrektsest ja ohutust kasutamisest (sh paigaldamine ja eemaldamine).
- Minimeerida võimalusel riskirühmadesse kuuluvate töötajate (eelkõige vanemaealised ja krooniliste haiguste ja immuunpuudulikkusega inimesed) kokkupuudet osalejatega.
- Vältida kassatšekkide, pileтите ja sularaha üleandmisel füüsilist kontakti.
- Vajadusel ja võimalusel paigaldada kassa ette pleksiklaas või kasutada visiire.

Asutus või ürituse korraldaja võib kehtestada eelpool nimetatud nõuetest rangemaid nõudeid, kui see aitab kaasa viiruse leviku tõkestamisele.

3. Soovitused ürituse liikide kaupa

Avalikud üritused (näiteks kinoseansid, kontserdid), kui külastajad viibivad autodes

- Külastajad viibivad autos ja ei välju vältimatu vajaduseta (tervislikud põhjused, tualeti külastus) autost ürituse toimumise ajal.
- Teenuse osutaja tagab külastajate autost väljumise keelust kinnipidamise ning keelu rikkujate kohese lahkumise korraldamise.
- Piletimüük toimub külastajatele internetis ja piletikontroll tehakse läbi aknaklaasi, külastaja näitab nutiseadme ekraanil elektroonilist piletit.
- Ürituse alal toitlustamine korraldatakse selliselt, et külastaja autost ei välju, menüüvalik ja maksmine toimub nutitelefoni rakenduse kaudu, tellimus tuuakse auto juurde. Töötajatel on soovitatav kasutada kaitsemaski või katta nina ja suu.
- Töötajad, kes tegelevad piletikontrolli, parkimiskorralduse, projektsiooni ja muu seonduvaga, töötavad järgides kehtivaid piiranguid.

Kontserdi- ja etenduste korraldus

- Korraldaja tagab, et publiku ja esinejate vahele jääv ala oleks piisav nakkusohutuse tagamiseks.
- Korraldaja tagab esinejatele eraldi ala isiklike asjade ja esinemiseks vajalike esemete hoiustamiseks, samuti sanitaartingimustele vastava esinemiseks ettevalmistamise (riietevahetus, grimm) ala ning tualetid.
- Korraldaja tagab laval olevate ühiskasutatavate esemete puhastamise / desinfitseerimise enne ja pärast iga esinejat (kui esitus seda võimaldab).
- Korraldaja tagab, et publikualal olevad tehnilised üksused (näiteks heli- ja valguspult) on selgelt märgistatud ja publikust piiretega eraldatud, et vähendada nakkuse võimalust.
- Publiku kohtumised esinejatega (tänamine, lillede andmine, autogrammide jagamine vmt) on lubatud kui kohtumist ja nimetatud tegevusi on võimalik korraldada kontaktivabalt või inimeste kogunemist piirates.
- Organiseeritud telkimine vabaõhusündmuse territooriumil on lubatud kui korraldaja tagab kõikidest piirangutest kinni pidamise (sh tualettide puhtus, vajalikud desinfitseerimisvahendid, piisav kaugus telkide vahel, inimeste liikumise suunamine jne). Täpsemad juhised on kirjeldatud lisas 3.
- Korraldajad, kes on plaaninud kaasata sündmustele välisriigi kodanikest esinejaid või osalejaid lähtuvad otsuste tegemisel Eestis ja välisriigis kehtivatest piirangutest, mis on kehtestatud inimeste liikumisele, ja liikumisega seotud reeglitest, näiteks karantiininõue.
- Vabaõhusündmustel on parkimine reguleeritud nii, et arvesse on võetud kehtestatud distantsi vajadust, korraldaja vastutab vajadusel täiendavate turvameetmete tagamise eest parkimise sujuvaks korralduseks ning autoga külastajate informeerimiseks ja liikumise suunamiseks.

Kogu päeva kestvate või mitmepäevaste vabaõhu avalike- ja kultuuriürituste korraldus (festivalid, rahvakultuuriüritused jmt)

- Korraldajal tuleb tagada inimeste liikumissuunad ja trajektoolid vältimaks kogunemisi ja tunglemist.
- Korraldajal tuleb piirata avaliku ürituse külastajate arvu sündmuse ala suurust arvestades vältimaks ülerahvastumist (sh piletita sündmuse puhul). Võimalusel ajastada inimeste külastamist määrates neile teatud ajavahemik.

- Korraldaja tagab vajadusel esmaabipunktid ja meditsiinilise personali olemasolu lähtuvalt sündmuse toimumise ajal kehtivatest nõuetest ning ürituse iseloomust. Osaleja haigestumise korral tagatakse koht, kus haigestunud isik saab soovi korral oodata transpordivahendi või kiirabi saabumist, et lahkuda ürituse territooriumilt.

Laatade korraldajatele

- Laadaplats peab olema nii suur, et seal on võimalik viibida või ringi liikuda üksi või kahekesi, hoides teistega vähemalt kahemeetrist vahemaad.
- Müügiletid, toitlustusletid toitlustamiseks peavad olema paigutatud nii, et võõraste müügipunktide kokkupuudete vältimiseks on tagatud vahemaa 2 meetrit ning inimeste istumisel laudades on tagatud piisav distants (v.a pered).
- Toote tutvustamisel soovitame otsida võimalusi, mis vähendaks näidistoodete katsumist. Mittesöödavate tootenäidiste puhul võiks neid desinfitseerida. Toidu degusteerimise korraldamisel ette valmistada minimaalne arv toidunäidiseid, katta näidised ajaks, mil puudub klientide huvi toitu maitsta. Korduvkasutatavaid kosmeetikatoodete testreid kasutamiseks välja mitte panna. Toodet pakkuda kliendile proovimiseks spaatli abil (korduvkasutatava puhul desinfitseerida iga kliendi järel).

Lisa 1. Vabariigi Valitsuse korraldus

Käesolev juhend lähtub Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korraldusest nr 172 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud liikumisvabaduse ning avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangud“ (muudetud: Vabariigi Valitsuse 21. mai 2020. a korraldusega nr 182).

Korralduse terviktekst on kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/322052020007>

Väljavõtted Vabariigi Valitsuse 16.05.2020 korraldusest nr 172

1. Avalikus kohas liikumine:

1) avalikus kohas võib viibida ja liikuda kuni kaks isikut üheskoos, välja arvatud koos viibiv ja liikuv perekond või juhul, kui töö või tegevuse iseloomu tõttu ei ole seda mõistlikult võimalik tagada;

[RT III, [22.05.2020, 3 - jõust. 21.05.2020]

2) siseruumides (välja arvatud isikute kodudes) ja avalikus kohas tuleb hoida teiste isikutega vähemalt kahemeetrist vahemaad, välja arvatud koos viibival ja liikuval perekonnal, või juhul, kui töö või tegevuse iseloomu tõttu ei ole seda mõistlikult võimalik tagada.

[RT III, 22.05.2020, 3 - jõust. 21.05.2020]

11. Kuni 30. juunini 2020. a on keelatud kõik avalikud üritused, sealhulgas kinoseansid, etendused, kontserdid ja konverentsid, laadad, festivalid. Lubatud on vabas õhus toimuvad avalikud üritused, kui üritust jälgitakse autost ning kui on täidetud järgmised tingimused:

- 1) ürituse korraldaja tagab väljaspool autot punktis 1 sätestatud liikumisvabaduse piirangute järgimise;
- 2) ürituse korraldaja tagab, et ürituse toimumise ajal ei väljuta autost vältimatu vajaduseta;
- 3) ürituse korraldaja tagab autode parkimise korraldamisel nende vahel piisava vahemaa;
- 4) ürituse korraldaja tagab vajaduse korral desinfitseerimisvahendite olemasolu.

11¹. Alates 1. juunist 2020. a on lubatud avalikud üritused juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- 1) ürituse korraldaja tagab punktis 1 sätestatud nõuete järgimise;
- 2) ürituse korraldaja tagab siseruumides kuni 50% täituvuse, kuid mitte rohkem kui 50 inimest;
- 3) ürituse korraldaja tagab välistingimustes osalejate arvu kuni 100 inimest;
- 4) sporditegevusele, treeningutele ning spordi- ja liikumisüritustele kohaldatakse punktides 21–23 sätestatud.

12. Alates 1. juulist 2020. a on keelatud kõik avalikud üritused, sealhulgas siseruumides ja välistingimustes pealtvaatajatega spordivõistlused, välja arvatud punktis 11 nimetatud üritused vastavalt selles punktis sätestatud tingimustele, ning muud üritused, välja arvatud juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- 1) ürituse korraldaja tagab punktis 1 nimetatud nõude järgimise;
- 2) ürituse korraldaja tagab siseruumides kuni 50% täituvuse, kuid kuni 500 inimest;
- 3) ürituse korraldaja tagab välistingimustes osalejate arvu kuni 1000 inimest.

12. Alates 1. juulist 2020. a on lubatud avalikud üritused juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- 1) ürituse korraldaja tagab punktis 1 sätestatud nõuete järgimise;
- 2) ürituse korraldaja tagab siseruumides kuni 50% täituvuse, kuid mitte rohkem kui 500 inimest;
- 3) ürituse korraldaja tagab välistingimustes osalejate arvu kuni 1000 inimest;
- 4) sporditegevusele, treeningutele ning spordi- ja liikumisüritustele kohaldatakse punktides 21–23 sätestatud.

Vabariigi Valitsuse korralduse täiendustest seisuga 21.05.2020

6) sõnastada punkt 11 järgmiselt:

„**11.** Kuni 31. maini 2020. a on lubatud avalikud üritused, kui üritust jälgitakse autost ning kui on täidetud järgmised tingimused:

- 1) ürituse korraldaja tagab väljaspool autot punktis 1 sätestatud nõuete järgimise;
- 2) ürituse korraldaja tagab, et ürituse toimumise ajal ei väljuta autost vältimatu vajaduseta;
- 3) ürituse korraldaja tagab autode parkimise korraldamisel nende vahel piisava vahemaa;
- 4) ürituse korraldaja tagab vajaduse korral desinfitseerimisvahendite olemasolu.“;

7) täiendada korraldust punktiga 11¹ järgmises sõnastuses:

„**11¹.** Alates 1. juunist 2020. a on lubatud avalikud üritused juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- 1) ürituse korraldaja tagab punktis 1 sätestatud nõuete järgimise;
- 2) ürituse korraldaja tagab siseruumides kuni 50% täituvuse, kuid mitte rohkem kui 50 inimest;
- 3) ürituse korraldaja tagab välistingimustes osalejate arvu kuni 100 inimest;
- 4) sporditegevusele, treeningutele ning spordi- ja liikumisüritustele kohaldatakse punktides 21–23 sätestatut.“;

8) sõnastada punkt 12 järgmiselt:

„**12.** Alates 1. juulist 2020. a on lubatud avalikud üritused juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- 1) ürituse korraldaja tagab punktis 1 sätestatud nõuete järgimise;
- 2) ürituse korraldaja tagab siseruumides kuni 50% täituvuse, kuid mitte rohkem kui 500 inimest;
- 3) ürituse korraldaja tagab välistingimustes osalejate arvu kuni 1000 inimest;
- 4) sporditegevusele, treeningutele ning spordi- ja liikumisüritustele kohaldatakse punktides 21–23 sätestatut.“

Lisa 2

Viirus levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähedasel kontaktil nakkuskahtlase inimesega, kellel on nakkusele iseloomuslikud sümptomid, eelkõige palavik ja köha.

Kõige sagedamini esinevad sümptomid on palavik ja kuiv köha. Ühe või mõlema esinemisel inimesi üritusele lubada ei tohiks, kuid haigustunnuste kindlaks tegemine võib olla keeruline. Üritusel haigena mitte osalemine peab olema eelkõige inimese enda vastutus.

Kõige sagedamini esinevad COVID-19 sümptomid ja nendele reageerimine:

Sümptomid (esinemise sagedus %)	Reageerimine
palavik (esinemissagedus 89,9% COVID-19 juhtudest);	Temperatuur > 37,5°C – mitte lubada üritusele, saata inimene koju, soovitada pöörduda perearsti poole
kuiv köha (67,7%);	Mitte lubada üritusele, saata inimene koju, soovitada pöörduda perearsti poole
väsimus (38,1%);	Ei ole võimalik tuvastada
rõga (33,4%);	Ei ole võimalik tuvastada
hingamisraskused (18,6%);	Kutsuda kiirabi
kurguvalu (13,9%);	Ei ole võimalik tuvastada
peavalu (13,6%);	Ei ole võimalik tuvastada
lihaskrambid ja liigesvalu (14,8%);	Ei ole võimalik tuvastada
krampid (11,4%);	Kutsuda kiirabi
iiveldus ja oksendamine (5,0%);	Kutsuda kiirabi
ninakinnisus (4,8%);	Ei ole võimalik tuvastada
kõhulahtisus (3,7%);	Ei ole võimalik tuvastada
veriköha (0,9%);	Kutsuda kiirabi
silmade ärritus (0,8%).	Ei ole võimalik tuvastada

Lisa 3. Nõuded telkimisplatsidele

- Telkimisplats peab asuma üldkasutatavatest ehitistest vähemalt 10 m ja kuivkäimlast vähemalt 15 m kaugusel ning üldkasutatavatest teedest vähemalt 50 m kaugusel;
- Telkimisplatsi asukohaks tuleb valida kuiv piirkond.
- Telkimisplats peab olema tähistatud ja ääristatud piirdega.
- Enne telklaagri avamist peab territoorium olema puhastatud (vajadusel rakendada putukate ning näriliste tõrjemeetmeid).
- Telkimisplats peab olema piisavalt valgustatud, et vältida kehalisi vigastusi.
- Telkimisplatsil peab olema optimeeritud inimeste liikumine (liikumiskoridorid, infosildid jne). Soovitage klientidel hoida üksteisest minimaalselt 2-meetrist distantsi. Kasutage tähiseid või silte distantsi hoidmiseks. Telkide vahel peab olema vähemalt 2 m vahet.
- Telkimisplatsil tuleb näha ette koht prügi kogumiseks ja hoidmiseks suletavates konteinerites (1 prügikonteiner 10 telgi kohta).
- Telkimisplatsil peab olema piisavas koguses tualettruume ja kätepesukohti.
- Tualettruumi seinad ja põrandad peavad olema kaetud niiskuskindla kergesti puhastatava ja desinfitseeritava materjaliga. Puhastage ja desinfitseerige tualettruume igapäevaselt sellise sagedusega, mis tagab puhtuse, arvestades telkla suurust ja inimeste arvu. Järgige puhastus- ja desinfitseerimisvahendite kasutusjuhendit.
- Telkimisplatsil peab olema tagatud käte pesemise, kuivatamise ja desinfitseerimise võimalus, arvestades telkla suurust ja inimeste arvu. Asetage käte desinfitseerimisvahendid klientide liikumisteedele nähtavasse kohta. Paigaldage vastavad piltjuhised desinfitseerimis- ja pesukohtade juurde.
- Telkimisplatsil peab olema tagatud kvaliteetse joogivee kättesaadavus.
- Toidu käitlemisel järgige tavapäraseid hügieeninõudeid.